

ØDEGÅRD I TRØGSTAD

KARTLEGGING AV BIOMANGFOLD I FORBINDELSE MED NYDYR KING

11. SEPTEMBER 2017

Rapport 2017:2

Utførende institusjon: Wergeland Krog Naturkart	Kontaktperson: Ola Wergeland Krog	
Oppdragsgiver: Hans Arnesen	Kontaktperson: Hans Arnesen	Dato: 11. september 2017
Referanse: Wergeland Krog, O.M. 2017. Ødegård i Trøgstad. Kartlegging av biomangfold i forbindelse med nydyrking. <i>Wergeland Krog Naturkart Rapport 2017- 2: 8 s.</i>		
Referat: Wergeland Krog Naturkart har på oppdrag fra Hans Arnesen gjort en kartlegging av naturtyper og biomangfold i et skogområde på 54,5 daa som skal nydyrkes. Basert på en befaring foretatt den 25. august 2017, samt søk i databaser, offentlige samlinger og kontakt med lokalkjente, ble det konkludert med at det ikke finnes sårbar eller sjeldne naturtyper eller arter i planområdet. Tiltaket er vurdert i henhold til Naturmangfoldlovens § 8. Da det ikke er påvist verken sjeldne eller rødlistede arter eller forekomst av prioriterte naturtyper i det aktuelle området, er det ikke sannsynlig at prosjektet vil ha noen direkte negativ effekt for sjeldent eller sårbart biomangfold. I og med at det ikke kan påvises negative effekter av tiltaket på truet, nær truet eller verdifull natur, anses det ikke å være nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9 – 12. Av hensyn til tiltakets fragmenterende effekt anbefales det som avbøtende tiltak å opprette en bred åkerrein mot dyrkamarka i vest slik at denne kan fungere som en spredningskorridor i landskapet. Kommunen bør påse at korridoren videreføres også ved prosjektene nord for det aktuelle planområdet.		
Emneord: Ødegård, Trøgstad nydyrking biomangfold Naturmangfoldloven		

INNHOOLD

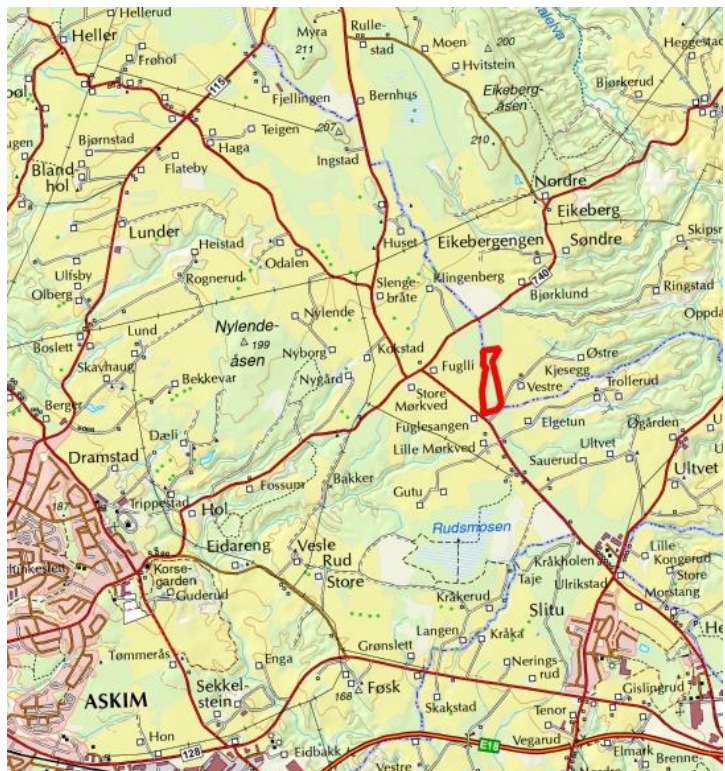
1	INNLEDNING	5
2	PROSJEKTET	5
2.1	Planområdet.....	5
2.2	Oppdraget	7
2.3	Metodikk.....	7
3	BEFARING OG VURDERING	7
3.1	Registreringer.....	7
3.2	Vurdering av tiltaket	7
3.3	Avbøtende tiltak	8
4	LITTERATUR	8

1 INNLEDNING

Wergeland Krog Naturkart har på oppdrag fra Hans Arnesen utført en kartlegging av naturtyper og biomangfold på et område på gården Ødegård i Trøgstad kommune i Østfold (se fig.1 samt forsidebildet).

Kartleggingen er en del av forundersøkelsene for en planlagt nydyrking av et skogområde på ca 54,5 daa. Oppdraget ble mottatt i brev fra tiltakshaver Hans Arnesen den 16. august 2017.

Bevaring av naturmiljø og biologisk mangfold er både lokalt og globalt en stor utfordring. Mange arter viser alarmerende bestandsnedgang og menneskelig påvirkning har i økende grad vært med på å bestemme denne negative utviklingen. De viktigste årsakene til tap av biologisk mangfold er at leveområdene forandres som en følge av endret arealbruk samt at leveområdene stykkes opp (fragmentering). Regjeringens miljøvernpolitikk forplikter Norge og sektormyndighetene å forvalte biologisk mangfold slik at arter som naturlig finnes i Norge skal sikres i levedyktige bestander. Ved å kartlegge og forvalte arealene ut fra kunnskap om artenes forekomst og krav til leveområder, kan en sikre biomangfoldet.

Figur 1. Undersøkellesområdet (rød strek) beliggenhet sørvest i Trøgstad, på grensen til kommunene Askim og Eidsberg.

2 PROSJEKTET

2.1 Planområdet

Nybrottet ligger sørvest i Trøgstad kommune og grenser mot Askim kommune i vest og mot Eidsberg kommune i sør. Området består (besto) av en flat og stedvis noe forsumpet skogteig med gran- og bjørkeskog. Granskogen består av ulike hogstfelt som har vært flatehogd i forskjellige omganger. Mesteparten av den gjenværende gammelskogen ble hogd de siste par årene, og stubbebryting, kvistrydding og grøfting har blitt gjennomført her (fig. 2). De eldre hogstflatene i hogstklasse II er bevest med bjørk og gran i to ulike aldersklasser. Deler av den eldre Hkl II er nærmest ren bjørkeskog. Helt i sør er det fortsatt noe hogstmoden skog. Grøfter ble påvist i de eldre hogstfeltene (fig. 3), og det er sannsynlig at det meste av området har vært grøftet ved en tidligere anledning.

Figur 2. En drøy tredjedel av planområdet er nylig hogd og ryddet. Foto: forf.

Figur 3. Eldre hogstflater igjengrodd med bjørkeskog. Foto: forf.

2.2 Oppdraget

Ved nydyrking av areal over 50 dekar kan ikke godkjenning gis med mindre tiltaket er konsekvensutredet. Det omsøkte arealet er her 54,5 daa og krever derfor konsekvensutredning (ref. [Forskrift om nydyrking](#)). Kartlegging og vurdering av tiltakets konsekvens for biomangfoldet er en viktig del av den samlede konsekvensutredningen.

Wergeland Krog Naturkart fikk av eier Hans Arnesen i oppdrag å gjøre en kartlegging av naturtyper og arts mangfold og den 25. august 2017 ble området befart av Ola Wergeland Krog. Befaringen ble gjort i oppholdsvær og solskinn og vegetasjonen var fortsatt grønn. Det er lite sannsynlig at det finnes naturtyper eller rødlistede arter av betydning her som ikke ble oppdaget.

2.3 Metodikk

Metodikken for kartleggingen bygger hovedsakelig på følgende håndbøker fra Miljødirektoratet (Direktoratet for naturforvaltning):

- Viltkartlegging. (Direktoratet for naturforvaltning 1996)
- Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. *DN-håndbok* 13, 2. utgave 2006, revidert 2007: 1-258 + vedlegg.

Andre viktige fagrapporter som kartleggingen bygger på er:

- *Norsk rødliste for arter 2015*. (Henriksen, S. og Hilmo, O. (red.) 2015).
- *Norsk rødliste for naturtyper 2011*. (Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011).

Innsamlingen av opplysninger om biologisk mangfold har foregått ved feltarbeid, litteraturgjennomgang, søk i offentlige databaser (Naturbase, Artskart mfl.), studier av kart (N5/N50) og flyfoto, samt kontakt med fagfolk og enkeltpersoner med naturfaglig kunnskap om området

3 BEFARING OG VURDERING

3.1 Registreringer

Det aktuelle området har trolig tidligere vært dyrket opp eller vært overflatedyrket beitemark, og det ble ikke påvist noen spor av skoglig kontinuitet som gamle trær, store læger etc. Feltundersøkelsen resulterte ikke i noen registrering av prioriterte naturtyper, rødlistearter eller hensynskrevende arter innenfor det planlagte nydyrkingsarealet. At deler av området allerede var snauhogd, grøftet og ryddet må her tas med i betraktningen. Erfaring fra tilsvarende områder tilsier imidlertid at det ikke har forekommet spesielle arter eller naturtyper i området. påvist en spredt bestand med svartelistearten rødhyll her (Svært høy risiko SE) (fig.49),

3.2 Vurdering av tiltaket

Tiltaket er vurdert i henhold til Naturmangfoldlovens § 8. Da det ikke ble påvist verken sjeldne eller rødlistede arter eller forekomst av prioriterte naturtyper i det aktuelle området, vurderes tiltaket til ikke å ha noen direkte negativ effekt for sjeldent eller sårbart biomangfold. I og med at det ikke kan påvises negative effekter av tiltaket på truet, nær truet eller verdifull natur, anses det heller ikke å være nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9 – 12.

Tiltaket vil kunne ha en viss fragmenterende effekt ved at en spredningskorridor i landskapet kan bli brutt. Den negative effekten av dette kan reduseres ved å bevare en godt tiltatt åkerrein mot naboeiendommen i vest. Dette vil derfor bli foreslått som avbøtende tiltak.

Spredt forekomst av høy-risikoarten rødhyll er påvist, men denne arten har blitt svært vanlig og finnes på omtrent samtlige eldre hogstfelt, kantsoner etc. i hele regionen. Det er derfor ikke formålstjenlig å iverksette tiltak mot denne arten her.

3.3 Avbøtende tiltak

Opprette en bred åkerrein mot dyrkamarka i vest slik at denne kan fungere som en spredningskorridor i landskapet. Kommunen bør påse at korridoren videreføres også ved prosjektene nord for det aktuelle planområdet.

Figur 4. Den svartelistede arten rødhyll, her med klaser av røde bær, finnes spredt i området. Foto: forf.

4 LITTERATUR

Artsdatabanken 2017. *Artskart*. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for naturforvaltning, 1996. Viltkartlegging. *DN-håndbok 11* (revidert internettversjon i 2000). 1-60 + 4 vedlegg.

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. *DN-håndbok 13*, 2. utgave 2007: 1-258 + vedlegg.

Direktoratet for naturforvaltning 2017. Naturbasen. Direktoratet for naturforvaltning. Database for arter og naturtyper. <http://kart.naturbase.no/>

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. *Norsk rødliste for naturtyper 2011*. Artsdatabanken, Trondheim.